

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Viktora Kučery a soudců JUDr. Lenky Matyášové a JUDr. Jakuba Camrdy v právní věci žalobce: **J. K.**, zast. JUDr. Radkem Bechyně, advokátem se sídlem Legerova 148, Kolín, proti žalovanému: **Krajský úřad Jihomoravského kraje**, se sídlem Žerotínovo nám. 3, Brno, o kasační stížnosti žalovaného proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 31. 5. 2022, č. j. 31 A 143/2021-71,

t a k t o:

Rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 31. 5. 2022, č. j. 31 A 143/2021-71, **se ruší** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

O d ů v o d n ě n í:

I. Vymezení věci

[1] Kasační stížností se žalovaný (dále jen „stěžovatel“) domáhal zrušení v záhlaví označeného rozsudku Krajského soudu v Brně (dále jen „krajský soud“), kterým bylo zrušeno jeho rozhodnutí ze dne 29. 10. 2021, č. j. JMK 155079/2021. Tímto rozhodnutím stěžovatel zamítl odvolání žalobce a potvrdil rozhodnutí Městského úřadu Znojmo (dále jen „správní orgán I. stupně“) ze dne 20. 10. 2020, č. j. MUZN 187744/2020, kterým byly podle § 123f odst. 3 zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (zákon o silničním provozu), ve znění pozdějších předpisů, zamítnuty žalobcovy námitky proti provedeným záznamům v bodovém hodnocení řidiče na základě oznámení o uložení pokuty příkazem na místě ze dne 4. 8. 2020, č. j. KRPZ-77575-2/PŘ-2020-150517-PSH, ze dne 1. 10. 2019, č. j. KRPZ-110488-2/PŘ-2019-151106, ze dne 11. 8. 2019, č. j. KRPB-179497/PŘ-2019-061306, a ze dne 8. 8. 2019, č. j. KRPB-176719/PŘ-2019-060218.

Žalobce po zápisu bodů za přestupek spáchaný dne 3. 8. 2020, kterého se týká oznámení ze dne 4. 8. 2020, dosáhl 12 bodů v bodovém hodnocení, protože byl informován o zániku jeho řidičského oprávnění a vyzván k odevzdání řidičského průkazu.

II. Řízení před krajským soudem

[2] Žalobce napadl rozhodnutí žalovaného žalobou podanou u krajského soudu. Podle jeho názoru žalovaný pochybil, pokud se nezabýval jednotlivými rozhodnutími (příkazovými bloky) z hlediska jejich způsobilosti pro provedení zápisu bodů v bodovém hodnocení řidiče. Zejména odkázal na příkazový blok ze dne 3. 8. 2020, z něhož nelze určit přesné místo spáchání přestupku. Pokud jde o příkazový blok ze dne 11. 8. 2019, v něm není uvedeno, zda bylo přestupkové jednání spácháno úmyslně či z nedbalosti.

[3] Podle krajského soudu je v posuzované věci rozhodné, zda je příkazový blok ze dne 3. 8. 2020 způsobilým podkladem pro záznam bodů v bodovém hodnocení řidiče. V tomto ohledu podotkl, že žalobce na nečitelnost upozornil již před správním orgánem I. stupně a následně, byť velmi obecně, rovněž v odvolání. Podle krajského soudu žalobce dostatečně konkrétně zpochybnil jednu z esenciálních náležitostí příkazového bloku ze dne 3. 8. 2020 – vymezení místa spáchání přestupku. Bylo tedy na žalovaném, aby doplnil správní spis o tento příkazový blok a vypořádal se se zcela konkrétní námitkou uplatněnou v řízení před správními orgány. Co se týče příkazového bloku ze dne 11. 8. 2019, krajský soud uvedl, že není obsahem spisu, a tedy nemůže posoudit s ním související žalobní tvrzení. Krajský soud z uvedených důvodů rozhodnutí stěžovatele podle § 76 odst. 1 písm. a) a b) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení.

III. Kasační stížnost

[4] Stěžovatel proti rozhodnutí krajského soudu brojí kasační stížností a navrhuje, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek zrušil a věc vrátil krajskému soudu k dalšímu řízení.

[5] Podle stěžovatele může správní orgán vycházet při zápisu bodů v bodovém hodnocení řidiče z plnohodnotných oznámení o přestupku, která sama o sobě obsahují dostatek informací pro to, aby mohla být ověřena správnost a oprávněnost jednotlivých záznamů bodů. Příkazové bloky je třeba obstarat v situaci, kdy účastník řízení oznámení věcně a důvěryhodně zpochybní a přednese argumenty, které zpochybňují, že se přestupek stal, kdy o něm bylo rozhodnuto a o jaký přestupek šlo. Takové námitky však žalobce nepřednesl.

[6] Dále stěžovatel nesouhlasil s názorem krajského soudu, že žalobce již v řízení před správním orgánem I. stupně upozornil na nedostatečné vymezení místa spáchání přestupku v příkazovém bloku ze dne 3. 8. 2020. Žalobce totiž pouze požádal o přerušení řízení do doby vyřízení jeho podnětu k zahájení přezkumného řízení (označeného žalobcem jako návrh na zahájení přezkumného řízení) ve vztahu k uvedenému příkazovému bloku; přílohou této žádosti pak byl tento návrh adresovaný Policii České republiky, Krajskému ředitelství policie Zlínského kraje, nikoliv správnímu orgánu I. stupně. Je nutno důsledně rozlišovat mezi řízením o přestupku samotném a řízením o námitkách proti provedení zápisu bodů v bodovém hodnocení řidiče. Správní orgán I. stupně se tak obsahem podnětu

pokračování

k zahájení přezkumného řízení vůbec nemusel zabývat. Navíc stěžovatel již v žalobou napadeném rozhodnutí konstatoval, že námitky obsažené v předmětném návrhu byly nevěrohodné a irelevantní, a správní orgán I. stupně, jemuž ostatně ani nebyly adresovány, tak neměl ani důvod se jimi zabývat.

[7] Stěžovatel se vymezil rovněž proti názoru krajského soudu, že přesné vymezení místa spáchání přestupku je esenciální náležitostí rozhodnutí o přestupku. Přesné vymezení místa může být podstatné pro řízení o přestupku, v daném případě však šlo o řízení o námitkách proti provedení zápisu bodů, přičemž v tomto řízení by bylo místo spáchání přestupku podstatné jen v případě, kdy by hrozila záměna s jiným přestupkem, který se stal v tomtéž čase, což však v nynějším případě nehrozí. Místo není relevantní ani z hlediska otázky počtu zapisovaných bodů – v případě příkazového bloku ze dne 3. 8. 2020 šlo o přestupek spočívající v jízdě vozidlem bez použití bezpečnostních pásů, přičemž tato povinnost platí všude stejně a za její porušení náleží na jakémkoliv místě stejný počet bodů. Krajský soud pochybil, pokud se vůbec nezabýval otázkou, zda skutečně záměna s jiným skutkem hrozila. Obdobně je třeba nahlížet i na příkazový blok ze dne 11. 8. 2019. Ve vztahu k němu žalobce namítal, že neobsahuje formu zavinění, což však pro zápis bodů rovněž není relevantní.

[8] Krajský soud podle stěžovatele překročil meze žaloby – ta pouze zmiňovala formální chyby na příkazových blocích, aniž by specifikovala, jaký vliv by mohla tato pochybení mít na způsobilost být podkladem pro zápis bodů. Žalobce ani netvrdil, že by jeho argumentace měla mít za následek povinnost správních orgánů přezkoumávat jednotlivé příkazové bloky. Přesto krajský soud dospěl k závěru, že stěžovatel pochybil, pokud tak neučinil.

[9] Žalobce se ke kasační stížnosti nevyjádřil.

IV. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[10] Nejvyšší správní soud nejprve posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a shledal, že kasační stížnost byla podána včas, směřuje proti rozhodnutí, proti němuž je podání kasační stížnosti přípustné, a za stěžovatele jedná pověřená osoba s vysokoškolským právnickým vzděláním, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie. Poté přezkoumal napadený rozsudek krajského soudu v rozsahu kasační stížnosti a v rámci uplatněných důvodů, ověřil při tom, zda netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti, a dospěl k následujícímu závěru.

[11] Kasační stížnost je důvodná.

[12] Nejvyšší správní soud konstatuje, že kasační stížnost předkládá k posouzení otázku (ne)přezkoumatelnosti rozhodnutí stěžovatele ve věci zápisu bodů v bodovém hodnocení řidiče z důvodu, že se nezabýval konkrétními příkazovými bloky ze dne 8. 3. 2020 a ze dne 11. 8. 2019 a vyšel pouze z informací uvedených v oznámeních o uložení pokuty příkazem na místě.

[13] V případě záznamu bodů provedeného v důsledku uložení pokuty za přestupek příkazem na místě se záznam bodů provádí na základě oznámení – srov. § 123b odst. 2 písm. a) zákona o silničním provozu. Již jen toto oznámení, obsahuje-li veškeré potřebné údaje, je zpravidla dostatečným podkladem pro záznam bodů. Ne každé zpochybnění údajů

v oznámení o uložení pokuty příkazem na místě řízení zakládá povinnost správního orgánu vyžádat si další listiny, které by tyto údaje prokazovaly (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 1. 2012, č. j. 3 As 19/2011-74). Je třeba rozlišovat případy, kdy je námitka řidiče vyjádřena jen obecně, od případů, kdy řidič uvede i další skutečnosti, které jeho tvrzení blíže specifikují. Správní orgán totiž musí posuzovat jak kvalitu tvrzení řidiče, tak kvalitu oznámení o uložení pokuty příkazem na místě (shodně srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 11. 2017, č. j. 10 As 3/2017-34). Vyžádat originály příkazových bloků jsou správní orgány povinny pouze v případě, že je správnost oznámení věrohodně a relevantně zpochybněna.

[14] Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 2. 6. 2021, č. j. 6 As 174/2019-44, upřesnil, že *„námitky paušální, typizované, uplatňované šablonovitě ve všech případech bez ohledu na konkrétní skutkové okolnosti, lze hodnotit jako nevěrohodné a pro přijetí tohoto závěru ani není třeba, aby správní orgány musely vyžádat originály pokutových bloků. Rozšířený senát v usnesení č. j. 6 As 174/2019-35 konstatoval, že dosavadní judikatura tomuto výkladu nebrání.“* Zdejší soud následně uvedl, že žalobce v citované věci (prostřednictvím stejného zástupce jako v nyní posuzované věci) *„v odvolání proti rozhodnutí magistrátu uplatnil paušální námitky, které stěžovatel [žalovaný správní orgán] mohl vypořádat, aniž by si k tomu musel vyžádat pokutové bloky. Žalobce zpochybnil prakticky všechny náležitosti pokutových bloků (vymezení osoby přestupce, popis skutku, právní kvalifikaci, výši uložené sankce, místo vydání rozhodnutí, údaje o oprávněné osobě, datum vyhotovení a převzetí žalobcem, podpis žalobce), a to ve vztahu k oběma pokutovým blokům zcela shodně. Za této situace lze bez dalšího vyhodnotit žalobcovy námitky jako paušální, typizované, a tudíž a priori nevěrohodné. Trvat za této situace na tom, aby správní orgány všechny bloky vyžádaly a zkontrolovaly, by z námitkového řízení učinilo řízení oficiální, jakým zjevně není.“* Tento názor Nejvyšší správní soud následoval například v rozsudku ze dne 9. 12. 2022, č. j. 5 As 166/2021-14.

[15] V posuzované věci žalobce v odvolání proti prvostupňovému rozhodnutí zpochybnil celkem čtyři příkazové bloky, a to ze dne 7. 8. 2019, ze dne 11. 8. 2019, ze dne 30. 9. 2019 a ze dne 3. 8. 2020. U všech těchto bloků žalobce zpochybnil prakticky všechny jejich náležitosti, tedy určení osoby přestupce, vymezení místa i doby spáchání přestupku, formu zavinění, právní kvalifikaci, výši sankce, místo a datum vydání rozhodnutí a jeho převzetí žalobcem i podpis žalobce. V odvolání tedy žalobce uplatnil pouze paušální námitky bez bližšího vztahu k dané věci, které stěžovatel mohl vypořádat, aniž by si k tomu musel vyžádat příkazové bloky.

[16] Krajský soud dostatečné zpochybnění oznámení o uložení pokuty příkazem na místě ze dne 8. 3. 2020 spatřoval v tom, že žalobce zpochybňoval dostatečnost určení místa spáchání přestupku v příkazovém bloku již v řízení před správním orgánem I. stupně, a to v příloze k návrhu na přerušování řízení, přičemž v odvolání na nedostatečné určení místa spáchání přestupku znovu upozornil.

[17] Správní orgán I. stupně na zpochybnění určení místa spáchání přestupku nikterak nereagoval. Z absence této reakce by však bylo možno jen stěží dovozovat nepřezkoumatelnost prvostupňového rozhodnutí, neboť žalobce nedostatek určení místa neuváděl jako důvod nezpůsobilosti podkladů pro zápis bodů v bodovém hodnocení řidiče, nýbrž jako důvod pro zahájení přezkumného řízení, v němž dle jeho názoru mělo být

pokračování

rozhodnutí vydané příkazem na místě zrušeno a řízení o přestupku zastaveno, přičemž podnět k zahájení přezkumného řízení byl adresován Policii České republiky, Krajskému ředitelství policie Zlínského kraje. Nutno podotknout, že ohledně místa spáchání přestupku žalobce uvedl pouze, že *„nelze z popisu určit přesné místo spáchání přestupku, kdy je název obce vlivem zápisu zcela nečitelný a taktéž chybí č. p. nebo jakýkoliv jiný údaj, podle kterého by bylo možné určit přesné místo spáchání přestupku“*. Zkratkovitost, nečitelnost a obdobné formální vady žalobce tvrdil i ohledně ostatních částí příkazového bloku ze dne 8. 3. 2020 (a v odvolání pak zkratkovitost a nečitelnost vyčítal všem čtyřem zpochybňovaným příkazovým blokům). Jedná se tedy taktéž o poněkud šablonovité tvrzení – doslova stejné ostatně použil žalobce i v žalobě proti rozhodnutí žalovaného.

[18] Lze tedy uzavřít, že zpochybnění dostatečnosti určení místa spáchání přestupku v řízení před správním orgánem I. stupně nejenže nebylo primárně adresováno správnímu orgánu I. stupně, ale navíc bylo zcela povrchní a šablonovité. Podstatné rovněž je, že žalobce na toto zpochybnění dostatečného určení místa v odvolání v podstatě ani nenavázal, když (doslovně) stejně jako u zcela paušálních námitek směřujících proti ostatním příkazovým blokům uvedl: *„Dále v inkriminovaném rozhodnutí není jednoznačně stanovené místo spáchání přestupku, kdy údaj o místě neobsahuje veškeré údaje potřebné pro přesné stanovení místa. Název obce zde není úplný resp. uveden v nesrozumitelné zkratce. Obdobně i název ulice, na níž mělo ke spáchání přestupkového jednání dojít.“* Jak vidno, tyto námítka vyčítají příkazovému bloku jiné nedostatky, než na jaké upozorňoval v podnětu k zahájení přezkumného řízení (např. neúplnost názvu obce oproti jeho nečitelnosti).

[19] Z uvedeného je patrné, že žalobce uplatnil paušálně stejné námítka proti několika příkazovým blokům bez jakékoliv individualizace. Jediným rozdílem u příkazového bloku ze dne 3. 8. 2020 je, že se žalobce pokoušel dosáhnout jeho zrušení v přezkumném řízení, o čemž správní orgán I. stupně informoval. To však nic nemění na tom, že náležitosti tohoto příkazového bloku zpochybňoval stejně paušálně jako náležitosti všech ostatních příkazových bloků.

[20] Nejvyšší správní soud tak uzavírá, že žalobcovu šablonovité tvrzení o nedostatečnosti určení místa spáchání přestupku ze dne 3. 8. 2020 nebylo s to zpochybnit způsobilost oznámení o uložení pokuty za přestupek příkazem na místě být podkladem pro zápis bodů v evidenci bodů řidičů. Tento závěr platí tím spíše, že žalobce ani nezpochybňoval, že obsah oznámení odpovídá obsahu příkazového bloku (podle oznámení přitom došlo ke spáchání přestupku v obci *„Štítná nad Vláří-Popov-Štítná nad Vláří“* u budovy č. p. 259). Vyžadovat příkazový blok, na němž jsou s nejvyšší pravděpodobností zcela stejné informace jako v oznámení založeném ve správním spise, které obsahuje relevantní informace, jež nebyly důvěryhodně zpochybněny, je bezesporu nadbytečné.

[21] Stejný závěr platí i pro příkazový blok ze dne 11. 8. 2019, jemuž žalobce v žalobě vyčetl, že *„[v] kolonce č. 7 není jednoznačně uvedeno, jakou formou mělo být přestupkové jednání spácháno“*. Stejně tvrzení uplatnil žalobce v odvolání proti všem příkazovým blokům, beze sporu se tedy jedná o paušální typizované tvrzení, kvůli kterému stěžovatel nebyl povinen si vyžádat příkazový blok za účelem jeho detailního přezkumu.

V. Závěr a náklady řízení

[22] Na základě uvedeného Nejvyšší správní soud uzavírá, že shledal kasační stížnost důvodnou, a proto napadený rozsudek krajského soudu s odkazem na § 110 odst. 1 s. ř. s. zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

[23] V dalším řízení je krajský soud vázán výše vysloveným právním názorem zdejšího soudu, (§ 110 odst. 4 s. ř. s.), který lze shrnout takto: žalobou napadené odvolací rozhodnutí není nepřezkoumatelné z důvodu, že si stěžovatel pro posouzení žalobcova odvolání nevyžádal příkazové bloky ze dne 3. 8. 2020 a ze dne 11. 8. 2019 a neposoudil je.

[24] O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti rozhodne krajský soud v novém rozhodnutí (§ 110 odst. 3 s. ř. s.).

Poučení:

Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3, § 120 s. ř. s.)

V Brně dne 26. září 2023

JUDr. Viktor Kučera
předseda senátu